

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XI. De causis ab integritate confessionis excusantibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

necessariis tantummodo circumstantiis, quae ex singularitate personae, vel ex perversitate intentionis, vel ex scandalo, aut aliunde ducuntur.

X XI. Idem similiter assertendum de plerisque feedis & libidinosis cogitationibus; sufficit enim earumdem generalis ac specifica accusatio, cum numero & circumstantiis speciem mutantibus: an scilicet intervenerit consensus ad actum exteriorum, an vero sola morosa delectatio absque proposito exequutionis. Item exprimendum, si sit orta pollutio ex praecedentibus, si motiones carnis ex causa voluntaria. Designandae quoque sunt personarum qualitates istae, si solitae, si ligatae matrimonio aut votu continentiæ, si spiritualiter aut carnaliter affines, si consanguineæ, quovis in gradu. Ceteræ autem multiplices ac individuantes circumstantiae sufficiunt sub generali expressione turpium cogitationum, desideriorum, actuum, propter Sacramenti hujus honestatem; neque plura exprimi necesse est ultra species aspectus libidinosi, tactus, osculi, coitus. Turpia vero, quae coitum immediate praecessere, consentiunt unanimes Doctores, non esse necesse confiteri, cum sint cohærentes ad actum illum ultimum dispositiones: sicut neque qui hominem occidit, tenetur proximos ad id homicidium apparatus exprimere, quanvis seorsim spectati sunt peccata mortalia, ut armorum ad id præparatio, aliquæ similes actus anteriores proxime ad patratum homicidium relativi. Atamen peccata contra naturam, qualis est pollutio, cum speciem distinctam, & majorem in seipsis nequitiam præ aliis libidinibus comprehendant, si contigerint ante coitum, confessione sunt exprimenda.

C A P U T X I.

De causis ab integritate confessionis excusantibus.

I. **C**O^{nfessionis} integritatem distinguunt communiter Doctores in materialem & formalem. Materialem dicunt quæ ita omnia peccata exprimuntur, quorum reus est peccitens, ut nullum prætermittatur. Formalem vero, quæ omnia peccata sua peccitens exprimit quæ tenetur exprimere, quanvis aliqua riteat quæ hic & nunc non tenetur exprimere. Materialem porrè non esse præceptum ad hoc Sacramentum, sed formalem duntaxat integritatem. Cumque verissima sit doctrina ista, restat nunc investigandum, quibus casibus sufficiat formalis integritas.

II. Primus casus contingit in obliuione peccati mortalis, aut in ejus inadvertentia, vel ignorantia, vel inculpabili prorsus, vel falso non mortaliter.

taliter culpabili , qualis non esset in eo qui suæ conscientiæ examen neglexisset ante confessionem ; sic enim esset ista omissionis culpa mortalis : sed si tantum venialis negligentia intervenerit , non frustrabitur poenitens fructu hujus Sacramenti.

III. Secundus casus est in Sacerdote , qui non potest aliquod suum peccatum confiteri nisi manifestando peccatum & peccati authorem , cuius ipse confessionem audivit : absolvè enim tenetur illud reticere , si necessitate urgetur confessionis , nec habeat Confessarii copiam cui sit poenitens ignotus : sed si non urgetur præsentí necessitate confitendi , tenetur differre , atque etiam aliò profici ad integrè confitendum. Tertius casus est in muto nutibus confidente Sacerdoti nutus ejus non intelligenti ; nam impotentia loquendi excusat ab integratè materiali. Quartus est in extraneo , cuius idioma non satis intelligitur , modò non sit copia alterius Confessarii qui ejus lingua benè intelligat. Quintus casus est quum poenitens ex justa ratione conjectatur vel proprium , vel Confessarii detrimentum , si deficiente alterius Confessarii commoditate , & urgente animæ propriæ salute confiteatur reticendo aliquod mortale peccatum , ne id inde sequatur detrimentum : ut si justa si metuendi causa ne Confessarius ipse ex insita malitia aut innata levitate , linguaeque incontinentia notificet id peccatum , aut odium adversùs poenitentem , vel vindictam concipiāt , aut etiam ad turpia sollicitet. His enim prævisis tenetur ipse poenitens reticere , ne propriam , aut Confessarii salutem prodat. Sed ubi ratione sufficienti non nititur illud judicium aut suspicio , non potest poenitens silere aliquod mortale peccatum.

IV. Sextus casus est quum infirmus morbo laborat contagioso , nec potest à longè confessio ejus audiri ; tunc enim auditio uno aut alio peccato , si sit grave ex diuturniori assistentia periculum , potest à Sacerdote statim absolvī , ut docent Vasquez , Coninch , Bonacina. Septimus casus obtingit quando infirmus nimis fatigatur , adeò ut ejus vires periclitentur in exactiori peccatorum explicatione , sive ipse per se admoneat , sive id prudens Confessarius advertat. Henriquez , Bonacina. Octavus casus est in mortis imminentे periculo , ut incendio , naufragio , ruina : potest enim Sacerdos auditio à singulis uno peccato omnibus simul unam absolutionem impendere dicendo : *Ego vos absolvō*. Eadem ratio est in repentina hostium irruptione. Ubi verò instat periculosis cum hoste conflictus , possunt omnes simul ostendere signa doloris de peccatis , simulque omnes aliqua peccata confiteri , & sic simul absolvī , saltem sub conditione , si talis confessio valeat ad Sacramentum. Sylvester in verb. *Confessio* 1. n. 23. Angelus ibid. num. 29. Reginaldus in praxi , lib. 8. n. 23. Coninch disp. 7. dub. 9. num. 74. Item quando periculum est ne confitens subito moriatur antequam detur absolutio.

V. Utrum verò licitum sit peccatum reticere quod exprimi aliter non possit

R r 2

possit

possit nisi manifestando peccatum complicis , ubi non adest alius Confessarius cui complex ipse sit ignotus ; duæ sunt oppositæ sententiae , quorum Authores utrimque damnant peccati mortalis secus facientes quā ipsi opinantur. Obligant enim in isto casu ad particularis ictius peccati silentium cum qui confitetur , Marsilius in 4. dist. 16. quæ. 12. art. 4. ad 7. Armilla verb. *Circumstantia* , num. 11. Navarrus cap. 7. num. 3. Viguerius Institut. Theolog. cap. 16. §. 4. vers. 17. Ex adverso teneri pœnitentem isto casu ad integratatem materialem , docent S. Thomas opusc. 12. q. 6. & in 4. dist. 16. quæst. 3. art. 2. ad 4. Durandus ibid. quæst. 4. lit. V, item S. Antoninus , Adrianus , Suarez , Cominch. Ratio prime sententiae est , quia ubi concurrunt opposita præcepta , quorum unum est juris naturalis , quale est de conservanda proximi fama ; alterum juris positivi , ut est materialis integritas confessionis , oportet ut naturale præceptum prævaleat positivo. Ratio autem secundæ sententiae est , quia nullus casus occurrit obligans reum ad fatendum proprium delictum alicui judici , qui non eundem pariter obliget ad prodendum complicem , si nequeat aliter proprium delictum manifestare sufficienter , aut si de illo juridicè interrogetur. At Confessarius est judex ; & circumstantia complicis est quandoque proflus necessaria ad competentem in interiori tribunali causæ cognitionem. Scilicet vero delicti se huius legi per suum crimen subjecit. Cum itaque hac in causa jus amittat ad propriam famam , sequitur per ejus manifestationem non violari jus naturale , atque ita corruit contrariae partis argumentum. Consentient tamen in hoc uno oppositi Doctores ubi est alterius Confessarii copia , qui complicem non cognoscat , alfringi pœnitentem obligatione recurrendi ad illum , atque ita consulendi estimationi complicis , simulque confessionis integratati materiali.

V I. Communis olim opinio fuit , pœnitentem reservatorum casuum reum absolví posse ab inferiore Sacerdote , & deinde remitti ad superiorem pro reservatorum absolutione directa , cum jam esset ab inferiore ab iisdem absolutus indirecte. Sed si primum recurrerit ad superiorem , posse ab eo ejus audiri confessionem circa sola reservata peccata , & ab hoc absolví , & postea ad Sacerdotem inferiorum remitti pro confessione & absolutione non reservatorum. Ita censuerunt Dominicus Soto , Caetanus , Paludanus , Joannes Major , S. Antoninus , Gabriel Biel , Durandus , Angelus , Navarrus , Graffius , Emanuel Sà verb. *Absolutio* , Toletus lib. 3. cap. 8. Sed his opponuntur communiter recentiores , qui illud primum de inferiori Sacerdote jure merito negant , eo quod caret jurisdictione circa reservata. Secundum etiam de Superiori , quia integritas confessionis circa casum necessitatis est divini ac indispensabilis juris. Ita Suarez , Vasquez , Beccanus , Cominch , Laiman , Bonacina , Filliucius , aliquie. Id luculenter probant verba ista Concilii Trident. sess. 14. cap. 7. Extra articulam mortis Sacerdotes , cum nihil possint in casibus reservatis , id unum pœnitentibus perfundere.

dore nitantur, ut ad superiores & legitimos judices pro beneficio *absolutionis* accedant. Verumtamen in casibus necessitatis, in quibus valeret etiam dimidiata confessio, posset Sacerdos carens potestate circa reservatos casus absolvere hos quidem casus indirecte, cetera autem non reservata peccata directe. Suarez disput. 31. sect. 3. num. 2. Henriquez lib. 6. cap. 15. num. 1. Coninch disp. 8. dub. 13. num. 101. & 103. Id etiam idem extendunt extra casum necessitatis, quando penitens bona fide confiteretur, etiamsi Confessarius peccaret per ignorantiam aut malam fidem.

VII. Celebris agitatur inter Doctores quæstio, utrum ille possit absolviri qui Confessorem accersiri mandavit urgente mortis periculo, & antequam Sacerdos adveniret loquela amisi, aut mente vel sensibus destitutus repente fuerit. Negant posse eo casu absolviri Sotus in 4. diff. 18. quæst. 2. art. 5. Lopez 1. p. cap. 18. & nonnulli alii. Sed ex adverso absolviri posse affirmant S. Antoninus 3. p. tit. 10. cap. 2. circa med. Sylvester verb. Confessio 3. quæst. 3. Navarra cap. 26. num. 27. Bellarminus lib. 2. de penitentia, cap. 7. ad finem, Suarez de penit. disput. 23. sect. 1. num. 5. Bonacina de penit. disp. 5. quæst. 5. sect. 2. punct. 2. num. 7. Coninch de penit. disput. 7. dub. 10. num. 97. Toletus lib. 3. cap. 8. & plerique ceteri, quibus suffragamur. Ratio est, quia impotentia dispensat ab integritate materiali confessionis; hic autem æger confessus est ut potuit in genere, se habere peccata, deque eis dolere dum petuit Confessorem, aut signa exhibuit doloris. Adest igitur qualis exhiberi potuit materia, atque ut suppono, intentio ministri & forma. Est igitur validum Sacramentum. Præterea accusatio unius peccati in genere, cuius specie nullatenus penitens recordatur, & dubitat fuerit mortale, an veniale, est materia necessaria & penitentem obligans ad ejus in genere confessionem, ut cum Navarra cap. 10. num. 5. tenent communiter Doctores. Ergo & ista generica accusatio per signa præcedentia ægroti, qui mox loquela aut senium amisi, potest esse sufficiens materia ad absolutionem. Et sicut valet confessio per interpretem, ita & ista ante exhibita penitentia signa valent ad Sacramentum, si qui tunc præsentes erant, affirment & attestentur.

VIII. His adducti rationibus præallegati Doctores, Suarez aliquique sapienter affirman, Confessorem in conscientia obligari in tanto ægroti de salute æterna periculo absolutionem ei sub conditione impendere. Urgenti etiam veterum Conciliorum decreta. Nam Carthaginense quartum, cui Sanctus interfuit Augustinus, sic statuit can. 7. *Is qui penitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenes in versu fuerit, dent testimonium qui audierint, & accipiat penitentiam. Et si continuo moriturus crediur, reconcilietur per manus impositionem, & infundatur ori ejus Eucharistia. Si supervixerit, admoneatur a prædictis testibus petitioni sua satisfactum, & subdatur statutis penitentiae legibus quandiu Sacerdos qui penitentiam dederit probaverit.* Hoc idem fere sancivit Rr. 3. Conti-

Concilium Arausicanum primum can. 12. dicens: *Subito obmutescens, prout statutum est, baptizari aut penitentiam accipere potest, si voluntatis preterite testimonium aliorum verbis habet, aut presentis in suo nutu.*

I X. Argumentum adversantium hoc est: Non debet quis sacramentaliter absolvī, nisi accedat peccatorum confessio, quæ nulla hīc inest, cū peccata non magis cognoscantur quam ante illa edita signa; scitur enim in genere quemlibet hominem esse peccatorem. Sed facilis est responsio; adeo enim confessio qualis adesse in illo eventu potest: & quanvis ante hic ager agnoscebat ut peccator, jam agnoscitur ut peccator se accusans per petitionem confessionis, aut per signa contritionis, vel presentia, vel à circumstantibus attestata. Et aliunde ex illo qui tenetur se accusare peccati in genere, cujus speciem oblitus est, liquet genericam confessionem esse aliquo casu sufficientem & necessariam materiam sacramentalis absolutionis. Signa quæ Sacerdos potest ab ægroto expetere loqui non valente, sunt stringere expertis Sacerdotis manum, aut oculos vel manus sursum elevare, aut pectoris percussio, aut oblatæ crucis exosculatio. Et quanvis sufficere aliquando possit præsentium hominum attestatio, conari tamen debet Sacerdos exprimere ab ægroto signa præsentia, ut communes hujus Sacramenti leges quoad fieri potest obseruentur.

X. Sed ubi nulla moraliter proxima signa præcesserunt petitæ confessio-
nis aut contritionis, neque à Sacerdote perspecta, neque à circumstantibus
attestata, nullatenus habet impendi absolutio ubi nulla prouersus exhibetur
materia Sacramenti. Neoque contraria opinio nihil habet probabilitatis, sed
est planè improbabilis. Coninch disp. 7. num. 6. Navarra in Manuali, cap. 26.
num. 27. Bonacina disp. 5. quest. 5. sect. 2. punto 2. num. 10. Vafquez
quest. 91. art. 2. dub. 1. num. 36. Henriquez lib. 6. cap. 10. num. 9.

C A P U T XII.

*De illorum Confessione qui venerunt ex alia di-
cessi: & de Casuum reservatione.*

I.

 UPPONITUR in primis quod superius dixi, posse quem
absolvī in aliena diœcesi à Sacerdote in hac diœcesi appro-
bato. Nunc quæstio est circa reservatos in una diœcesi ca-
sus, & non in alia: ut si Titius Massiliensis commiserit
peccatum ab Episcopo Massiliensi reservatum, & profectus Aquas-Sextias
ad litigandum coram supremo Senatu Provincie ibi residente, confiteatur
apud